

МЕТОДИКА ПРЕПАРУВАННЯ ПАХОВОЇ ЯМКИ

Устянський О.О., Богданов В.В., Козік Є.В.

СумДУ, кафедра анатомії людини

Пахвова ділянка є об'єктом оперативного втручання під час операцій на грудній залозі, гідрагенітах, проксимальному епіфізі плечової кістки, плечовому суглобі та ін. При відведеній верхній кінцівці вона набуває форму ямки. Котра після видалення шкіри, фасцій та клітковини перетворюється в пахову порожнину. В паховій ямці в незначному за об'ємом клітковинному просторі міститься велика кількість кровоносних судин, лімфатичних вузлів та нервів. Передня та задня межі пахової ямки визначаються по нижнім краям великого грудного м'яза та найширшого м'яза спини. Присередня межа проходить по лінії, яка з'єднує ці м'язи на грудній стінці по III ребру, а бічна – по лінії, проведеної через найнижчі точки цих м'язів на внутрішній поверхні плеча.

Традиційні розрізи шкіри верхньої кінцівки та грудної клітки, найбільш зручні для препарування м'язів, ми доповнюємо коловим розрізом плеча по лінії бічної межі пахової ямки та горизонтальним розрізом по лінії її присередньої межі. Клапоть шкіри, що покриває дельтоподібну ділянку, після його ретельного препарування відводиться назовні. Інший, що покриває ділянку грудної залози – досередини. На межі цих двох ділянок, в дельтоподібно-грудній борозні, ретельно відпрепарується та мобілізується головна вена. Відпрепарований великий грудний м'яз разом з фасцією перетинається коловим розрізом, що проходить перпендикулярно ходу м'язових волокон приблизно посередині м'язу. Після розтину м'яза латеральна його частина відводиться назовні, до плечової кістки. На присередній частині м'язу залишається грудна залоза. Звільняється клітковинний простір між великим та малим грудними м'язами, в якому містяться міжгрудні лімфатичні вузли. На рівні верхнього краю малого грудного м'язу відшукується та ретельно препарується грудо-надплечова артерія та її гілки, а також бічний та присередній грудні нерви плечового сплетення. Відпрепарований та мобілізований малий грудний м'яз перетинається посередині горизонтальним розтином, що проходить перпендикулярно до його м'язових волокон. Донизу та догори відводяться частини цього м'яза. На присередній стінці пахової ямки, на зовнішній поверхні переднього зубчатого м'яза відшукуються: бічна грудна артерія (часто відходить від підлопаткової артерії), довгий грудний нерв та грудні (передні) лімфатичні вузли. Один або декілька вузлів із цієї групи лежить на рівні III ребра під нижнім краєм великого грудного м'яза (вузол Зоргіуса) виділяється особливо, тому він першим уражається при метастазуванні раку молочної залози. Наступний етап полягає в ретельному препаруванні судинно-нервового пучка та лімфатичних вузлів пахової ямки. Цей етап має свої труднощі, пов'язані з індивідуальними особливостями відходження гілок від пахової артерії, формуванням пучків та нервів плечового сплетення. На задній та бічній стінці ямки відшукуються та препаруються: підлопаткова артерія та її гілки, передня та задня огинальна артерії плеча, грудо-спинний нерв, паховий нерв, підлопаткові (задні) лімфатичні вузли.

Орієнтиром для знаходження та препарування грудо-спинної артерії, однойменного нерва та підлопаткових лімфатичних вузлів слугує зовнішній край найширшого м'яза спини. Орієнтиром для знаходження огинальної артерії лопатки (гілка підлопаткової артерії) є тристоронній отвір. Орієнтиром для знаходження задньої згинальної артерії плеча та пахового нерва є чотирісторонній отвір.

Наша методика препарування пахової ямки дозволяє максимально зберегти її структури, є легковиконуваною та достатньо демонстративною.